

Aiden Aslin
John Sweeney

Prizonierul lui Putin

VIATA MEA CA
PRIZONIER DE RĂZBOI
ÎN UCRAINA

Traducere:
Antonia Gîrmacea

NICULESCU

CUPRINS

Prefață de Vlad Demcenko	11
CAPITOLUL 1 Utopia distracției.....	14
CAPITOLUL 2 Groapa morții	30
CAPITOLUL 3 Bombardați de americani	47
CAPITOLUL 4 Salut, Ucraina.....	63
CAPITOLUL 5 În tranșee.....	85
CAPITOLUL 6 Marele Război începe.....	99
CAPITOLUL 7 Bătălia de la Mariupol, pierdută și câștigată.....	106
CAPITOLUL 8 Învins	130
CAPITOLUL 9 Hotel California.....	142
CAPITOLUL 10 Domnul Cap-de-Cartof.....	153
CAPITOLUL 11 „Care este numărul tău din 11 cifre trecut în V5C, te rog?”	177
CAPITOLUL 12 Crima de pe Culoarul morții.....	195
CAPITOLUL 13 Un joc malefic.....	211
CAPITOLUL 14 Lupul cel rău	233
CAPITOLUL 15 Cavaleri în satin întunecat	241
CAPITOLUL 16 „Băiatul care a supraviețuit”	251
Mulțumiri	262
Despre autori.....	264

CAPITOLUL 7

Bătălia de la Mariupol, pierdută și câștigată

Lucrurile s-au înrăutățit extraordinar de rapid. Mi-am înfipt picioarele în cizmele de cauciuc, am fugit de-a lungul tunelului care ducea spre intrarea în tranșee și am pășit într-o lume a zgomotului: bombele artileriei apropiindu-se, transformându-se pe parcurs în bubuituri violente, însă cel mai sinistru era sunetul gloanțelor pe care oamenii le trăgeau unii în ceilalți. Nu auzisem acest sunet de mult timp.

Și, pentru a pune cireașa pe tort, vremea era a naibii de rea. Ploua cu găleata, cerul era foarte înnorat și era frig. Noroiul și mortierele nu se pupă. Pentru a face lucrurile și mai dificile, am alunecat pe treptele noroioase în timp ce mă grăbeam spre groapa mortierelor, lovindu-mi puternic cotul de ceva. Fundul gropii era o mare de noroi. Asta ne îngreuna mult mai mult acțiunile, deoarece, pentru a ținti bine, baza mortierului trebuie să fie plată; are nevoie de pământ solid pe care să se sprijine. În schimb, baza deja se afunda în noroi. Cu câteva zile înainte, trăsesem doar de câteva ori pe timp de ploaie, iar baza începea să se scufunde. Acest lucru ne-ar fi făcut să ieșim mult mai greu, dacă voiam să scoatem mortierul de acolo repede. Am fugit în micul meu tunel de șobolan, unde erau așezate bombele, și am rupt folia care le proteja de intemperii.

„Unghiul?” am țipat în direcția lui David.

Acesta a măsurat gradele, a calculat elevația și-a țipat la rândul său: „Patru.”

Mișcându-mă repede, am verificat de două ori că bombele mele se potriveau la fix, am pregătit detonatoarele prin înlăturarea capacelor de siguranță și-am țipat: „Pregătit!”

„Zece lovituri: Foc! Foc!” a țipat Ihor.

Mortierul era setat pe foc automat. Intrând într-un ritm, i-am dat bombele lui David, care le băga rapid în mortier. Apoi se auzea explozia.

După fiecare lovitură trasă, creierul meu tremura. Am ajuns într-un final la ultima bombă și i-am înmănat-o înainte ca acesta să-i dea drumul și am țipat: „Terminat!”

Ihor ne-a spus să ne ascundem, să tragem plasa de camuflaj deasupra gropii și să ne ducem repede înăuntru. În timp ce ne îndreptam spre buncărul nostru, am auzit un bubuit adânc: rachete Grad lansate. Apoi pământul s-a mișcat, bucăți de pământ din tranșee împrăștiindu-se literalmente pe fețele noastre. De îndată ce-am ajuns în interiorul carapacei din beton a buncărului nostru, ne era greu să ne dăm seama cât de aproape era impactul. Însă patul meu vibra, iar asta nu mi se părea a fi o veste bună.

Totuși, după agonia și frustrarea interdicției de a riposta, mă simțeam bine că trăgeam cu ceva în inamic. Am stat în picioare, pregătiți pentru o nouă acțiune, așteptând comanda să ne întoarcem, așteptând, așteptând. Ihor ne-a întrebat câte obuze mai aveam pregătite și i-am spus că cincisprezece.

Puteam auzi loviturile de artilerie, puteam simți mirosul gloanțelor trase de armele mici apropiindu-se din minut în minut, însă, pentru că telefoanele noastre erau închise, nu aveam nicio idee despre imaginea de ansamblu, dacă rușii avansau

numai în Donbas sau dacă încercau să cucerească orașul Kiev sau chiar toată Ucraina. L-am întrebat pe Ihor dacă puteam să ne deschidem telefoanele și acesta a spus că da. Înainte de marele război, nimeni din echipa noastră de mortiere nu fusese fumător. Apoi, imediat, din cauza anxietății a ceea ce ar putea urma, toți am început să fumăm țigară după țigară, terminând cartușul de țigări Marlboro Red pe care cei de la Sky News ni-l făcuseră cadou cu câteva săptămâni în urmă. În timp ce fumul albastru se lovea de acoperișul buncărelor, telefoanele noastre sunau ca nebunele. Niciodată în toată viața mea nu m-am mai holbat cu atâta neîncredere în timp ce telefonul meu tremura din cauza sutelor de alerte. Mi-a fost imposibil să le citesc, să-mi dau seama ce naiba se întâmplă. Așa că am deschis Google și pur și simplu am tastat „Ucraina”. Pagina s-a încărcat și, instantaneu, am dat de sute de articole cu titluri precum „Rusia invadează Ucraina”. Am apăsat pe primul link de la BBC și am văzut că toată Ucraina era atacată, că rușii aterizau la Odessa, că Mikolaiv era puternic bombardat. Am intrat pe Telegram pentru a o contacta pe Diana și-am văzut o grămadă de mesaje sfâșietoare din partea ei. Unul, trimis la 2:43 dimineața, spunea: „Iubitule, mor de frică. Te rog, trimite-mi măcar un cuvânt, măcar un sticker cât de repede posibil.” Era ora 4:02 dimineața. I-am răspuns: „Sunt bine. Te iubesc.” Apoi ea mi-a scris că a fost un schimb puternic de focuri la aerodromul militar, la câteva blocuri de apartamentul nostru. I-am răspuns, spunându-i să împacheteze vesta antiglonț, câteva haine, laptopurile noastre, dar nu mai multe lucruri, și să plece.

Apoi au sosit veștile proaste. Toată armata era în alertă maximă și toată lumea – chiar și o profesoară de engleză – a primit ordin să se prezinte la bază. Aceasta a trebuit să se conformeze. Disperat, i-am trimis un mesaj Dianei imediat, spunându-i să se

întoarce, să meargă acasă, să fie concediată, că rușii aterizează în Odessa. Nu mi-a răspuns, așa că neliniștea mea a crescut. I-am trimis un mesaj nou: „Du-te acasă! Ascultă-mă, DU-TE ACASĂ!”

Baza navală era ultimul loc în care voiam să fie. Nu era un soldat, ci un civil care preda limba engleză. Eram furios și frustrat, la sute de kilometri distanță în Donbas, în timp ce dragostea vieții mele se afla sub asediu și casa noastră era în pericol de a fi capturată. O tăcere agonizantă s-a așternut înainte de a-mi trimite un mesaj în care spunea că șeful i-a zis: „Ce naiba cauți la bază? Du-te acasă.”

Diana a ieșit din zona de tragere a rușilor. Imediat ce a ajuns acasă, asaltul rusesc asupra aerodromului militar s-a intensificat și toată zona a fost lovită de artilerie. Am început să mă gândesc că trebuia să fac ceva pentru a o salva, că nu puteam să rămân în Donbas, nu în timp ce ea era în pericol. Eram sfâșiat în două, simțindu-mă disperat. Nu-mi păsa de Donbas, tot ceea ce-mi păsa era siguranța logodnicei mele. Aceasta era în pericol de a fi ucisă sau, mai rău, de a fi prinsă. Ca salariat al unei baze miliare, ea putea fi văzută drept colaborator.

Eram într-un grad maxim de anxietate. Mă înțelegeam foarte bine cu Ihor, locotenentul nostru, așa că, după ce mi-am făcut curaj, i-am spus cu părere de rău: „Logodnica mea e în pericol la Mikolaiv.”

„Johnny, dacă vrei să te duci, nu te voi opri.”

Chestia e că încă nu mă hotărâsem sigur că o voi face. Unii oameni m-ar considera un laș, însă eram ghidat de cuvintele mărețe ale lui G.K. Chesterton: „Soldatul adevărat luptă nu pentru că urăște ceea ce se află în fața sa, ci pentru că iubește ceea ce este în spatele său.”

Diana era în pericol mare. Încă cuprins de îndoială, mi-am scos capul din buncărul nostru și, în acel moment, am auzit o

salvă de rachete Grad ce erau lansate. După câteva secunde s-au apropiat de noi, însă, din fericire, au zburat pe deasupra noastră. M-am întors în buncăr și i-am spus comandantului: „M-am răzgândit. Rămân.”

Ihor nu a spus nimic, însă fața lui s-a încrețit într-un zâmbet dulce.

Știam că locul unde rămâneam era cel mai probabil în calea sinuciderii. Însă nu puteam să-mi părăsesc amicii ucraineni la nevoie, în cel mai rău moment al vieții lor. Apoi, melodia pop rusească a revenit și am alergat spre groapa mortierului, sau, mai degrabă, groapa cu noroi. Mutarea bombelor de 15 kilograme când te bălăcești prin noroi până la gambe este o muncă oribilă, complet obositoare. Am pregătit din nou încărcăturile și am primit ordinul să tragem încă 15 lovituri. Apoi, antrenamentul a preluat controlul și ne-am intrat în ritm. Am început să-i înmânez bombele lui David în timp ce acesta le fixa în țeavă. Una câte una, acestea au fost trase, îndreptate spre vreun tip ghinionist. Însă, când David a dat drumul celei de-a șasea bombe în țeavă, nu s-a întâmplat nimic.

„Abandonați!” am țipat. Era semnalul nostru când un mortier nu se declanșează. Comandantul a țipat la noi să mergem înăuntru repede. În timp ce făceam acest lucru, am fost atacați de o altă salvă de rachete, însă din nou ținta rușilor era foarte departe. Poziția noastră se afla pitită în groapa dintr-o vale, ceea ce îngreuna localizarea noastră de către inamici.

Ori erau ei foarte proști.

Un rateu al mortierului este mereu ceva înfricoșător, deoarece a scoate o bombă din tub nu e o joacă de copii. E posibil ca bombele să se detoneze brusc, ucigând nu numai inamicul, dar și pe noi. După un moment, locotenentul Ihor și sergentul Mikola – cei doi soldați cu cea mai mare experiență dintre noi

patru – s-au întors pentru a rezolva problema. Toți eram în pericol, știind că o greșeală ne-ar putea răni, orbi sau ucide pe oricare dintre noi. Ihor și Mikola au decis că lucrul cel mai bun de făcut era să deconectăm țeava de bază. Apoi ei ar fi întors țeava cu fundul în sus, astfel încât bomba să poată aluneca. Nu aveam un extractor de bombe precum cele ale armatelor occidentale. Citisem destule despre mortiere pentru a ști că a scoate bomba prin alunecare era o idee proastă, așa că am refuzat să stau în groapă în timp ce ei și-au dus la îndeplinire planul. (Mai târziu, când am fost prins de ruși, am învățat de la ceilalți soldați care se ocupau de mortiere că trucul consta în a zdrobi baza țevii cu un baros ca bomba să nu se lipească. Aș fi plătit pentru a vedea acest lucru, dar de la distanță.)

În timp ce Ihor, Mikola și David au început să încline țeava, Mikola avea umărul lipit de gura tubului când – legea lui Murphy – bomba s-a declanșat, zburând din țeavă în înaltul cerului. Reculul i-a zguduit umărul lui Mikola, rupându-i geaca, dar fără să-i smulgă brațul. Bietul om a surzit de urechea dreaptă și s-a clătinat în groapa cu noroi, uluit de zgomot și de durere. Totuși, în timp ce se îndepărta șchiopătând și plângându-și de milă, știam că era cel mai norocos om din lume.

Pentru a contribui la nenorocirea noastră, declanșarea accidentală îngropase baza mortierului adânc în nămol. Eu și David am început să săpăm, însă ni s-a rupt lopata. Am stat acolo, holbându-ne la unealta inutilă, ploaia căzând dintr-un cer gri, picioarele noastre putrezind în mătrea rece, sunetele artileriei apropiindu-se, simțind că din cauza unor astfel de evenimente armatele pierd războaie. În acel moment, o camionetă a venit cu un mortier nou-nouț și s-a împrăștiat vestea că mai mulți oameni veneau să ne ajute.

Acum, că din mortierul nostru rămăsese doar un ciot, avea sens să-l abandonăm și să ne îndreptăm spre altul, așezat în

poziție de tragere cât mai departe de tranșeea noastră. Dezavantajul acestui plan era că trebuia să mut și provizia noastră de bombe. În tunelul nostru de șobolani se afla o trapă în partea de sus, așa că am târât bombele prin ea și apoi am început să fugim prin câmpul noroios spre noua poziție de tragere. Am mutat în jur de douăzeci de bombe – adică vreo 300 de kilograme, sau greutatea a doi bărbați foarte grași. Oboseala se acumula strat după strat. Odată cu noul mortar au venit și niște bombe noi, încărcătoare și detonatoare. Echipei noastre i s-a alăturat un nou soldat. David a calculat coordonatele, tipul nou încărcă, iar eu pregăteam încărcăturile. Am tras încă trei lovituri, însă tot ploua. Cel care avusese grijă de siguranțele noi pe care le primisem era un prost. Siguranțele ruginiseră și erau incredibil de dificil de îndepărtat. Dar încă poți lansa o bombă doar cu o siguranță pornită, iar pentru mine era bine. Însă, David era îngrijorat. Am ajuns la compromisul că eu aveam dreptate.

În acea zi, zgomotul de pe linia frontului a fost incredibil. Când bubuiturile artileriei s-au liniștit pentru câteva momente, am putut auzi bâzâitul strident al dronelor rusești spionând deasupra pozițiilor noastre, apoi – din depărtare – zgomotul rotoarelor de la elicopterele rusești. Am primit un apel prin radio că un elicopter rus, cel mai probabil un Kamov Ka-50 „Rechin Negru”, se apropia. Din fericire, nu s-a îndreptat spre noi, deoarece ne-ar fi spulberat poziția.

Lucrurile nu mergeau bine, ca să o spun frumos. Puteai vedea înfrângerea zugrăvită pe fețele noastre. Sau să o auzi în vorbele deznădăjduite de la radio. Sau în zgomotele constante, fiecare sunet era o avertizare că ai putea muri în orice moment.

La aproximativ patru după-amiaza, am primit ordinul să strângem și să ne mutăm. Timpul nu era de partea noastră.

Panicat, am mutat cât de multe bombe, încercături și detonatoare am putut în camionul nostru, însă am abandonat noul mortar unde era deoarece nu aveam suficient de mult timp ca să-l recuperăm din vale. Ne-am întors în groapa veche pentru a încerca să luăm mortarul vechi. Fundația fusese avariata în accident, reculul din țevă formând o gaură uriașă când bomba s-a declanșat singură. După multe lupte în noroi, am transportat mortarul spre camion și l-am pus alături de bagajele noastre. M-am dus prin tunelul de șobolani și am adus mai multe bombe pe care să le luăm. Ihor a spus, „Oprește-te. Lasă-le. Nu avem timp.”

Apoi am născocit un plan șiret. În tunelul de șobolani se aflau în jur de 50 de bombe care puteau declanșa o explozie destul de mare dacă erau aprinse. Așa că, în timp ce restul soldaților își puneau lucrurile în camion, am fugit în buncărul nostru, am deschis cutia cu grenade, am apucat una și-apoi am fugit înapoi spre tunel. Planul meu era să las un cadou pentru prietenii noștri ruși punând o grenadă fără cui percutor sub o grămadă de bombe pentru mortar. Rușii foloseau aceleași mortare sovietice ca noi, așa că în momentul în care vor vedea comara noastră, vor încerca să o fure. Apoi: BUUM! Doar dacă nu erau prudenți sau norocoși. Acest lucru sună crud, însă așa e în război – și se încadrează în regulile războiului să încerci să ucizi cât mai mulți inamici cu puțință, atât timp cât ținta este una militară. Niciun civil cu scaun la cap nu s-ar fi apropiat de tunelul meu de șobolan pentru a fura cincizeci de bombe pentru mortar.

Fusesem antrenat cum să folosesc o grenadă, însă nicio dată nu o făcusem din furie. Sincer, făceam pe mine de frică în timp ce eram ocupat cu probabil cel mai stupid lucru pe care l-am făcut vreodată. Bombele acopereau podeaua tunelului.

Îngenunchind, mi-am dat seama care era cea mai bună variantă de a ascunde grenada: am făcut puțin loc sub bombe. Această grenadă avea două elemente de siguranță: trebuie să dai drumul la trăgaci și, separat, să tragi de ac. Nu se declanșa dacă făceai doar una dintre acele acțiuni. Am tras de ac, dar mi-am ținut degetul ferm apăsat pe trăgaci. Am pus grenada cu trăgaciul în sus sub mortiere. Cu multă grijă, am așezat o bombă pe degetul aflat deasupra trăgaciului. Tot ce aveam de făcut, în timp ce greutatea bombei suporta efortul, era să-mi iau degetul.

Dacă dădeam greș, aveam să fiu făcut praf și pulbere. Deși grenada exploda după câteva secunde, timp suficient pentru a mă ascunde după colț, cantitatea de explozibil din cele cincizeci de bombe de 120 mm era suficientă pentru a arunca în aer colțul, restul sistemului nostru de tranșee și aproape toată valea în care ne aflam.

Nu aveam timp să fiu agitat. Mi-am luat degetul de sub bombă și am ieșit încet din tunel – dacă mișcai vreuna dintre bombe, le puteai detona pe toate –, apoi am urcat pe scări și am ieșit din groapă. Le-am spus băieților să nu se apropie de mortier.

Buncărul fusese evacuat aproape în întregime, cu excepția cuptorului cu lemne. Mi-am luat obiectele personale și un steag al Corpului de Pușcași Marini al SUA, pe care-l promisem de la prietenii mei americani în vara anului trecut. Când le-am spus că-l voi lua cu mine pe front, aceștia spusese „Nu-i lăsa pe ruși să pună mâna pe el!” Ținea de onoarea mea să iau steagul. I-am spus comandantului nostru că ar trebui să luăm cu noi și steagul marinei ucrainene, ceea ce-am și făcut.

Transportul nostru era gata de plecare. Puteai auzi războiul apropiindu-se de valea noastră. Ihor l-a rugat pe David să ia motorul în doi timpi pe care-l foloseam pentru drujba noastră

ca să tăiem lucrurile din lemn – paturile, masa și scaunele rudimentare – din buncăr. Am primit ordinul prin radio: evacuați.

După trei detașări, aveam să părăsim Pavlopil pentru totdeauna și să ne mai și ardem vechea noastră casă. În ultimul moment, ne-am adus aminte de pisici, maidanezele sau pisicile abandonate care ne ținuseră companie în gaura noastră din pământ timp de luni bune. M-am dus în buncăr, strigând după ele – „pis, pis, pis” –, dar din cauza zgomotului de război acestea se ascuseseră printre lemne. Sper să scape cu bine, dar pisicile sunt inteligente și vor pleca imediat ce vor simți fumul.

Ihor a dat foc la benzină și întregul buncăr a fost cuprins de flăcări. Eu și David am sărit în spatele camionului, apoi Ihor a cerut cutia de grenade și a luat două.

„Pentru ce?” am întrebat.

„Voi exploda mortierele.”

„Oprește-te!” am țipat. Erau prea multe bombe. Ne puteau ucide pe toți. Și, pe lângă asta, i-am spus că pusesem o capcană pentru ruși. Ihor a dat din cap, a zâmbit, a pus grenadele la loc în cutie și s-a urcat pe scaunul șoferului.

În timp ce ieșeam din vale, am văzut o serie de cratere în pământ, acolo unde rachetele Grad rusești fuseseră trase prea departe de noi. Erau la doar șaptezeci de metri distanță. Chiar am fost foarte norocoși.

Conducând înspre Mariupol, la sud-vest, m-am uitat spre Pavlopil. Rușilor le-au trebuit numai cincisprezece ore ca să ne dea afară de-acolo.

Când am ajuns pentru prima dată la combinatul siderurgic Ilici, luminile încă funcționau și aveam internet, așa că telefoanele noastre funcționau. Destul de mulți muncitori rămăseseră pe platformă, neștiind ce să facă, neputând să creadă că viața